

TIESS
Transdisciplinary Institute for
Environmental and Social Studies

Διήμερη συνάντηση
Ανθρώπινα δικαιώματα και περιβάλλον | Προκλήσεις στην πράξη

---Scroll down for English---

Υπερασπιστές του περιβάλλοντος: Σκουριές – Βόλος – Άγραφα/ Δυτική Μακεδονία | 6-7 Οκτωβρίου 2023

Πληροφορίες

Ανθρώπινα δικαιώματα και περιβάλλον
Προκλήσεις στην πράξη

Διήμερη συνάντηση
Υπερασπιστές του περιβάλλοντος

Παρασκευή 06.10.2023
17.00-21.00

Σάββατο 07.10.2023
09.30- 14.00

Διεπιστημονικό Ινστιτούτο
Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Ερευνών
(Στρατωνίου 5, Άνω Πόλη, Θεσσαλονίκη)

Άγραφα

Βόλος

Σκουριές

Πληροφορίες
environmentalrights.eu | dipke.org
Επικοινωνία
environmentalrights2021@gmail.com | info@dipke.org

TIESS
TRANSDISCIPLINARY INSTITUTE
FOR ENVIRONMENTAL AND SOCIAL STUDIES

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Πρόγραμμα:

Παρασκευή 6 Οκτωβρίου 2023 (17.00–21.00)

17.00–17.30
Προσέλευση

1η συνεδρία – Ανθρώπινα δικαιώματα και περιβάλλον. Από τη θεωρία στην πράξη.

17.30–18.00

Παρουσίαση των κεντρικών σημείων του ερευνητικού έργου και σύνδεση με την υπεράσπιση του περιβάλλοντος.
Αστέριος Τσιουμάνης (επιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος, TIESS)

2η συνεδρία – Σκουριές (Γιώργος Καλύβας)
Συντονισμός: Έλσα Τσιουμάνη (δρ. νομικής)

18.00–18.30

Προβολή του ντοκιμαντέρ «Χρυσό Δάσος» για τον Γιώργο Καλύβα (22')
Σκηνοθεσία: Στρατής Βογιατζής (Caravan Project)

18.30–19.00

Γιώργος Βελεγράκης (δρ. γεωγραφίας και πολιτικής οικολογίας)
Το περιβάλλον ως διακύβευμα. Κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις και επιπτώσεις της εξόρυξης στη ΒΑ Χαλκιδική.

19.00–19.30

Αλεξάνδρα Καρίνα, Νέστωρ Νέστορος (Επιτροπή Αγώνα Μ. Παναγιάς)
Αγώνας για τη Γη και την Ελευθερία. Ποιοι Είμαστε;

19.30–20.00

Σταυρούλα Πουλημένη (δημοσιογράφος, Alterthess)
SLAPP, περιβαλλοντικά κινήματα και η περίπτωση του Alterthess.

20.00–21.00

Συζήτηση

Σάββατο 14 Οκτωβρίου (09.30–14.00)

09.30–10.00

Προσέλευση

3η συνεδρία – Βόλος (Βασίλειος Μάγγος)

Συντονισμός: Αστέριος Τσιουμάνης (TIESS)

10.00–10.20

Μάρκος Βαξεβανόπουλος (δρ. γεωλογίας, μέσω διαδικτύου)

Καύση σκουπιδιών στον Βόλο από την ΑΓΕΤ–Lafarge

10.20–10.40

Συντονισμός Συλλογικοτήτων Βόλου Ενάντια στη Καύση Σκουπιδιών
(μέσω διαδικτύου)

Το κίνημα κατά της καύσης σκουπιδιών στον Βόλο

10.40–11.00

Γιάννης Μάγγος

Καταστολή και αστυνομική βία. Η υπόθεση του Βασίλη Μάγγου

11.00–11.30

Συζήτηση

11.30–12.00

Διάλειμμα

4η συνεδρία – Άγραφα | Δυτική Μακεδονία

Συντονισμός: Μαρία Αλεμπάκη (δρ. αγροτικής οικονομίας)

12.00–12.30

Σοφία Ζυγογιάννη (μέλος της Πρωτοβουλίας Αθήνας για την προστασία

των Αγράφων και της Επιτροπής Αγώνα Αγραφιωτών)
Ο αγώνας για την υπεράσπιση των Αγράφων (2018-2023)

12.30-13.00

Νίκος Γιαννάκης (δρ. βιολόγος, περιβαλλοντολόγος)
Ενεργειακή μετάβαση και τοπικά κινήματα στη Δυτική Μακεδονία

13.00-13.30

Συζήτηση

5η συνεδρία – Το δικαίωμα στο περιβάλλον

13.30 – 14.00

Στρογγυλή τράπεζα

Παρουσίαση των συνολικών αποτελεσμάτων, συμπερασμάτων και συζήτηση

Λήξη διημέρου

—

Σχετικά με τη διήμερη συνάντηση

Το διήμερο θα γίνει στον χώρο του ινστιτούτου, στην οδό Στρατωνίου 5 στην Άνω Πόλη, στη Θεσσαλονίκη. Θα υπάρχει δυνατότητα και διαδικτυακής παρακολούθησης.

Η διαδικτυακή συμμετοχή δεν απαιτεί προηγούμενη εγγραφή. Ένα ενημερωτικό άρθρο που θα περιλαμβάνει τα κύρια σημεία του διημέρου, θα δημοσιευθεί στα ελληνικά και τα αγγλικά, μαζί με μια σειρά βίντεο με τις ομιλίες καθώς και έναν συλλογικό τόμο με τις ανακοινώσεις.

—

Ερευνητικό Πρόγραμμα

Το Διεπιστημονικό Ινστιτούτο Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Ερευνών (ΔΙΠΚΕ), σε συνεργασία με μια ομάδα ακαδημαϊκών ερευνητών, διεξάγει ένα ερευνητικό πρόγραμμα, υπό την αιγίδα του προγράμματος Jean Monnet/Erasmus+, με αντικείμενο τη μελέτη και ανάλυση των περιβαλλοντικών δικαιωμάτων υπό τον τίτλο:

«Ανθρώπινα δικαιώματα και Περιβάλλον στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Προς έναν Περιεκτικό διάλογο». Στο πλαίσιο του τριετούς αυτού ερευνητικού προγράμματος θα αναλυθούν διάφορες Παράμετροι σχετικές με την έννοια των περιβαλλοντικών δικαιωμάτων. Σκοπός είναι η συμβολή και συμμετοχή στον σχετικό διεθνή δημόσιο διάλογο που αναμένεται να ενταθεί έπειτα από την αναγνώριση του «δικαιώματος σε ένα καθαρό, υγιές, και βιώσιμο περιβάλλον σαν ένα ανθρώπινο δικαίωμα που είναι σημαντικό για την απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων» στις 8 Οκτωβρίου 2021 (UN Human Rights Council Resolution 48/13). Το πρόγραμμα χωρίζεται σε πέντε θεματικές ενότητες, οι οποίες θα προσεγγισθούν σε ξεχωριστά σεμινάρια και συναντήσεις, ακολουθούμενα από ενημερωτικά και ερευνητικά άρθρα, βίντεο και εκδόσεις. Το πρώτο σεμινάριο έγινε με θέμα «Το θεμελιώδες δικαίωμα σε ένα υγιές και καθαρό περιβάλλον», το δεύτερο με θέμα «Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η προστασία και αειφορική χρήση της βιολογικής ποικιλότητας», το τρίτο σεμινάριο με θέμα «Διαγενεακά δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων του παιδιού και περιβάλλον» και το τέταρτο σεμινάριο με θέμα: «Ανθρώπινα δικαιώματα και κλιματική αλλαγή». Η πέμπτη και τελευταία συνάντηση εστιάζει στις προκλήσεις στην πράξη και συγκεκριμένα στους υπερασπιστές του περιβάλλοντος προσπαθώντας να αναδείξει πρακτικά ζητήματα στον ελλαδικό χώρο (Σκουριές, Βόλος, Άγραφα/ Δυτική Μακεδονία).

—

Προκλήσεις στην πράξη | Υπερασπιστές του περιβάλλοντος

Αυτό η θεματική θα αναλύσει συγκεκριμένες προκλήσεις σχετικές με τα ανθρώπινα δικαιώματα και την προστασία του περιβάλλοντος. Αυτές περιλαμβάνουν περιπτώσεις όπως οι περιβαλλοντικοί πρόσφυγες και οι υπερασπιστές περιβαλλοντικών δικαιωμάτων, καθώς και συγκεκριμένες αμφιλεγόμενες αποφάσεις που σχετίζονται με την τοπική ανάπτυξη. Δεδομένου του διαρκώς αυξανόμενου όγκου βιβλιογραφίας πάνω στους περιβαλλοντικούς πρόσφυγες, επιλέξαμε τελικά να εστιάσουμε τη θεματική αυτή αποκλειστικά στους ανθρώπους που υπερασπίζονται το περιβάλλον στην Ελλάδα.

Ο «υπερασπιστής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων» είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει ανθρώπους που, ατομικά ή με άλλους, ενεργούν για την προώθηση ή την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. «Υπερασπιστής περιβαλλοντικών δικαιωμάτων» ή

«υπερασπιστής του περιβάλλοντος» είναι το άτομο που υπερασπίζεται τα περιβαλλοντικά δικαιώματα, όταν απειλείται η άσκηση αυτών των δικαιωμάτων. Η ολοένα και πλουσιότερη βιβλιογραφία δείχνει ότι οι παραβιάσεις των περιβαλλοντικών δικαιωμάτων, αν και διαφέρουν σημαντικά ανά περιοχή, έχουν αυξηθεί παγκοσμίως λόγω του μεγαλύτερου ανταγωνισμού για πεπερασμένους φυσικούς πόρους, της ανεπάρκειας ή της περιορισμένης εφαρμογής των περιβαλλοντικών νόμων και της διαφθοράς. Πρόσφατες εργασίες εξετάζουν, μεταξύ άλλων, τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι υπερασπιστές του περιβάλλοντος, ιδιαίτερα οι γυναίκες, τις παραβιάσεις από μη κρατικούς φορείς και τον αντίκτυπο της σχετικής νομοθεσίας. Μια έκθεση του 2016 σχετικά με τις παγκόσμιες δολοφονίες υπερασπιστών γης και περιβάλλοντος εκτιμά ότι «σχεδόν τέσσερις άνθρωποι δολοφονούνται κάθε εβδομάδα προστατεύοντας τη γη τους και τον φυσικό κόσμο από βιομηχανίες όπως η εξόρυξη, η υλοτομία και η βιομηχανία αγροτικών προϊόντων».

Σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, η εφαρμογή του ανθρώπινου δικαιώματος σε ένα υγιές περιβάλλον θα αναλυθεί έναντι των αποφάσεων διαχείρισης που σχετίζονται με την περίπτωση εξορυκτικών δραστηριοτήτων στις Σκουριές Χαλκιδικής, την καύση των σκουπιδιών στον Βόλο, αλλά και των μεγάλων αιολικών πάρκων σε (Άγραφα και Δυτική Μακεδονία). Μετά από χρόνια έντασης η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα, συμπεριλαμβανομένων δικαστικών διώξεων, μεγάλης καταστολής (που οδήγησε στον θάνατο ενός νέου ανθρώπου) και κοινωνικού στιγματισμού, η φιλοδοξία της θεματικής είναι να αναδείξει και όλα τα απαραίτητα ζητήματα, συμπεριλαμβανομένης της περιβαλλοντικής δικαιοσύνης και της συμμετοχής των τοπικών κοινοτήτων στις αποφάσεις που τους αφορούν, ώστε να συμπεριληφθούν στο ευρύτερο πλαίσιο της τρέχουσας συζήτησης πάνω στα δικαιώματα του ανθρώπου.

—

Επισκεφθείτε: <https://environmentalrights.eu/>

Επικοινωνία: environmentalrights2021@gmail.com

Περισσότερες πληροφορίες πάνω στις [δραστηριότητες](#) και τα [σεμινάρια](#) του TIESS.

TIESS
Transdisciplinary Institute for
Environmental and Social Studies

Meeting

Human Rights and the Environment: Challenges in practice

Environmental Defenders (Skouries, Volos, Agrafa)

Info

Human rights and the environment
Challenges in practice

Meeting
Environmental Defenders

Friday 06.10.2023
17.00-21.00

Saturday 07.10.2023
09.30- 14.00

Transdisciplinary Institute for
Environmental and Social Studies
(5, Stratoniou Str., Thessaloniki)

Agrafa
Volos
Skouries

Visit
environmentalrights.eu | dipke.org
Contact
environmentalrights2021@gmail.com | info@dipke.org

TI E S S
TRANSDISCIPLINARY INSTITUTE
FOR ENVIRONMENTAL AND SOCIAL STUDIES

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Program:

Friday 6 October 2023 (17.00-21.00)

17.00-17.30

Registration

1st session – Human rights and the environment. From theory to practice.

17.30-18.00

Presenting project's main points and introducing key concepts of environmental defenders.

Asterios Tsiumanis (TIESS)

2nd session – Skouries (Giorgos Kalyvas)

Facilitator: Vassia Thomaidou

18.00-18.30

Screening documentary "Golden Forest" on Giorgos Kalyvas (22')

Director: Stratis Viyatzis (The caravan project)

18.30-19.00

Giorgos Velegrakis (National and Kapodistrian University of Athens)

Social, economic and environmental dimensions and impacts of mining in NE Halkidiki

19.00-19.30

Alexandra Karina (Megali Panagia Struggle Committee)

Struggle for land and freedom. Who are we?

19.30-20.00

Stavroula Poulimeni (Alterthess)

SLAPP, environmental movements and the case of Alterthess.

20.00-21.00

Discussion

Saturday 7 October (09.30-14.00)

09.30-10.00

Registration

3rd session – Volos (Vassilios Maggos)

Facilitator: Maria Alembaki

10.00-10.20

Markos Vaxevanopoulos (Universtiy of Thessaly)

The case of garbage burning in Volos.

10.20-10.40

(Coordination of Volos Associations Against Garbage Burning)

The movement against garbage burning.

10.40-11.00

Yiannis Maggos

Repression and police violence. The case of Vassilis Maggos

11.00-11.30

Discussion

11.30-12.00

Break

4th session – Agrafa | Western Macedonia

Facilitator: Elsa Tsiumani

12.00-12.30

Sophia Zygogianni (Athens Initiative for the protection of Agrafa, Struggle Committee of the People of Agrafa)
The struggle for the protection of Agrafa (2018-2023)

12.30-13.00

Aggela Georganda (Free Mountais Florina) and Nikos Giannakis (biologist)
Environmental movements in Western Macedonia

13.00-13.30

Discussion

5th session – The right to the environment

13.30 – 14.00

Round table – closing remarks and the project's final results and conclusions.

–

Meeting

The meeting will be held in a hybrid format in-person (TIESS' seminar hall) and online (via Zoom).

Online participation requires no prior registration. *The meeting will be held in Greek.* A policy paper including key messages as well as all project's deliverables will be published both in English and Greek in the project's website.

–

Project

The *Transdisciplinary Institute for Environmental and Social Studies* (TIESS), in collaboration with a group of academic researchers, was successful to its application for a Jean Monnet grant to analyze and study environmental rights

under the title “Human rights and the environment in the EU: Towards an inclusive debate”. The three-year project addresses various aspects of the concept of environmental rights, and aims to add to the ongoing discussion, following the recognition of the “right to a clean, healthy, and sustainable environment as a human right that is important for the enjoyment of human rights” ([UN Human Rights Council Resolution 48/13](#)).

The project is divided in five thematic areas, which will be addressed in separate seminars. Following the previous four seminars, this fifth meeting will try to link human rights and climate change in order to offer additional focus on the interrelationship between environmental degradation and the fulfillment of human rights.

–

Environmental defenders (background)

This section will address specific challenges at the intersection of human rights and environmental protection. These include topics attracting increasing attention, such as environmental rights defenders, as well as cases of potential implementation of human rights approaches to local development decisions.

A “human rights defender” is a term used to describe people who, individually or with others, act to promote or protect human rights. An “environmental rights defender” or “environmental defender” is a person who is defending environmental rights, when the exercise of those rights is being threatened. A growing body of literature indicates that violations of environmental rights, although significantly differing by region, have been increasing worldwide due to greater competition for given natural resources, inadequacy or limited implementation of environmental laws, and corruption. Recent work examines, among others, challenges faced by environmental defenders, especially women,

violations by non-state actors, and the impact of relevant legislation. A report from 2016 on global killings of land and environmental defenders estimates that “nearly four people are murdered every week protecting their land and the natural world from industries like mining, logging and agribusiness”.

Case studies that attract national interest will also be included in the study. Implementation of human rights approaches to a healthy environment will be analyzed vis-à-vis the management decisions associated with the case of mining activities in Skouries, Halkidiki, Greece. Following years of tension, including judicial persecutions, the proposal’s ambition is to frame the ongoing discussion on a human rights framework, informing future relevant decision making.

Visit our website: <https://environmentalrights.eu/>

Contact: environmentalrights2021@gmail.com

For more information on TIESS see our [activities](#) and [seminars](#).

Follow us on [Facebook](#) and [Twitter](#)

Subscribe to our [Youtube channel](#)

[Unsubscribe](#) | [Manage your subscription](#) | [View online](#)

TIESS
Stratoniou 5, 54634